

TARTIŞMA

OTURUM BAŞKANI — Zamanımız gerçekten çok ilerledi; hiç ara da vermedik ve veremeyeceğiz. Hemen tartışmalara geçmek istiyorum. Soru sormak isteyenler olursa lütfen soruyu kime yönelttiklerini belirterek, soruyu tevdi etmek zorluğundan beni kurtarsınlar.

Soru sormak isteyen varsa buyursun...

Bir öğrenci arkadaşım zannedersem :

BİR ÖĞRENCİ — Hocamız Aldıkaçtı'dan sormak istiyorum.

Efendim; biz Batı'dan medenî kanunu, ticaret kanununu, hatta ceza kanununu İtalya'dan çok az değişiklikle aldık. Fakat Batı'dan yepyeni bir anayasayı kopya almadık. Bazı yerlerden esinlenerek; örneğin Fransa'dan esinlenerek aldık. Neden Batı'dan böyle komple, iyi yapılmış bir anayasayı kendi bünyemize uygun olarak -sert veya yumuşak bir anayasa- bir anayasa almıyoruz da, kendimiz yapma yoluna gidiyoruz?

Mümtaz hocamızın söylediği gibi, mademki anayasa yapmayı bilmiyoruz, neden bu yola gitmiyoruz? İzah eder misiniz efendim?

OTURUM BAŞKANI — Buyurun sayın hocam.

Prof. Dr. ORHAN ALDIKAÇTI — Arkadaşımın çok önemli sorusuna teşekkür ederim.

Evvla bir şey açıklamak istiyorum : Soysal arkadaşım «Bizim Anayasamız yumruk yiye yiye büyüyor» dedi. Ben de bunu öğrencilerime Karadenizli olduğum için daha açık bir şekilde söylerim. Derim ki : Bizim Anayasamız yahut bizim demokrasimiz ana rahminden sokağa düşen -doğrudan doğruya- bir çocuktur. Orada mahalle kavgaları içerisinde büyüyor. Arada sırada anasından babasından dayak da yiyor. Binaenaleyh, bu oluşma içerisinde sağlam ve gürbüz bir rejim meydana gelecektir, anayasa düzeni meydana gelecektir. Bundan şüphem yok.

Niçin «Diğer yasaları aldık ta anayasayı almadık» diyorsunuz, Batılılardan.

Bugün dünyada aşağı yukarı, 30'a yakın, demokrasiyi uygulayan devlet var. Bunların anayasa sistemleri birbirinden tamamen farklı. Batı Avrupa'sında bizim anayasamızı değerlendirip bizim demokratik bir rejime sahip olup olmadığımızı araştıran devletlerin de anayasaları birbirinden farklı. Hürriyet sorunu dahi farklı. Bazılarında, bizdeki gibi yasaklamalar var, bazılarında yok. Bizimkinin yasaklamaları tabii ki, daha ileri gitmiştir. Bazısından geride kalmıştır. Çünkü, anayasalar da normal kanunlar gibi, her toplumun ihtiyaçlarına cevap verdikleri sürece yahut ihtiyaçlarına cevap ver-

mek için konulurlar. Bu ihtiyaca cevap verdiği sürece de yürürlükte kalırlar. Eğer yeni ihtiyaçlar belirirse, -anayasanın nasıl değiştirileceğini belirten maddeler var; nasıl değiştirileceği hükme bağlanmıştır- o zaman değiştirilir. Onun için, anayasanın değişmezliği vesaire diye bir kavramı ben şahsen kabul etmem. Zaten bunu düşünmek de mümkün değil bir hukukçu için.

Yapmasını bilmediğimiz halde niçin anayasa yapıyoruz diyorsunuz?

Yavaş yavaş öğreniyoruz; öğreneceğiz efendim. Size göre az biliyoruz, bazılarına göre yeterli biliyoruz. Yavaş yavaş toplumumuz öğrenecek. Bu fikir tartışmaları, serbest düzende yapılacak görüş teatileri ve toplumun sosyal ihtiyaçları yeni anayasa hükümlerinin konmasına veya tadiline yol açacaktır. Bunun için kendinizi hiç küçük hissetmeyin. Bakın, yaptığımız anayasayı, Avrupa Konseyi siyasi komitesi; bir Danimarkalı, bir Alman, bir İtalyan anayasacıya incelemiştir; bu anayasa nasıldır diye. «Genel olarak bu anayasa bir demokratik ülkede uygulanabilir» demişlerdir. «Demokratik bir ülkenin ihtiyaçlarına cevap verebilir; ama bazı kısıntılar getirilmiştir. Bu kısıntılar da elbette Türk Toplumunun ihtiyaçlarına göre oluşturulmuştur. Ama pekâlâ demokratik nitelikte bir anayasadır» diye söylemişlerdir. «Demokratik bir rejimin işlemesine elverişli bir anayasadır» diye rapor vermişlerdir.

Bilmiyorum tatmin edebildim mi sizi?

OTURUM BAŞKANI — Teşekkür ederim Sayın Hocam.

Bir cümle ilave etmek istiyorum : Bugün burada anayasamızı, geçmiş tecrübelerimizi tartışıyoruz. Hiç unutmayalım ki bu yöntem, ancak özgür toplumlarda, demokrasi ile yönetilen toplumlarda görülebilen bir yöntemdir. Bunun dışındaki toplumsal düzenlerde böyle bir açık oturumu, böyle bir tartışmayı göremeviz, göremezsiniz. Hatta bu bakımdandır ki, anayasamızın bir maddesindeki «Komünizm, faşizm ve şeriatçılığa karşı» -ki üç birbirinden farklı sistemi aynı cümle içinde görüyoruz; çünkü birleştikleri tek nokta vardır; antidemokratik olmalarıdır- hüküm bu nedenle konmuştur.

Yeniden soru sormak isteyen var mı efendim?

Buyurun efendim :

BİR DİNLEYİCİ — Benimki genel soru efendim. İsterseniz cevaplasın!

Ulusal egemenlik fikrinin 18 inci yüzyılda; özellikle Fransız ihtilali ile gelişip, ondan sonra yerleştiği ileri sürüldü. Daha önce bu iradenin krallar tarafından, imparatorlar tarafından kullanıldığı ve

bu hakkı da Allah'tan aldıkları söylendi. Halbuki tarihe baktığımız zaman, gerek Yunanlılar'da; özellikle İslamiyet'in yükseliş devrinde, halkın kendi iradesini kullandığı ve halifelerin halk tarafından seçildiğini görüyoruz. Yani demokrasi yahut ulusal irade, halk tarafından çok daha önceleri kullanılmamış bir haktır. Acaba bu niçin 18 inci yüzyıldan başladı?

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Ben sözü önce sayın misafirlerimize bırakmak istiyorum. Bu konuyu, bu fikri işleyen konuşmacımız Sayın Hasan Köni idi zannedsem. Hasan Köni arkadaşımız cevap versinler, belki ben de bir iki cümle ilave ederim.

Prof. Dr. HASAN KÖNİ — En zor soru galiba bana geldi.

Efendim, egemenliğin tanrıya dayandırılması fikri eskiden beri var. Yalnız teorik açıdan çıkıp ta kitaplara geçip, uygulanmaya geçmesi galiba Avrupa'da. Çünkü eski Türk imparatorluklarına baktığımızda, Göktanrı Uygur yazılarında bir aileye iktidarı veriyor. O ailenin çocukları yönetici olabiliyor. Daha sonra İslam teorisine gelindiğinde, Allah her şeyin sahibi ve sahibi olduğu için de emanet olarak egemenliği, seçilmiş bir insana veriyor. Yalnız bir şeyi iyi hatırlamıyorum : Halkın oyu ile herhangi birinin halife seçildiği yok. Belirli bir aile içinden gelmek lazım, yahut Peygamberin soyundan gelmek lazım. O kadar da mümkün değil, herhangi birinin ortaya çıkması; tahmin ediyorum.

Egemenlik fikrinin tanrıya dayandırılması hakikaten çok eski ama, siyaset bilimi şeklinde ortaya çıkması 18 inci yüzyıl ve uygulanması hemen arkasından geliyor.

Söyleyebileceğim bu kadar efendim.

OTURUM BAŞKANI — Efendim soruyu soran dinleyicimize şunu belirtmek isterim : İslamiyette bugünkü klasik anlamda bir seçim sistemi söz konusu değil. Hatta Peygamberimizin ölümüyle beraber, devletin başkanının kim olacağı bir tartışma ortamını hazırlamış ve Mekkelilerden mi, Medinelilerden mi, yoksa Hicret'e onunla beraber katılanlardan mı yerine birisinin seçileceği meselesi ortaya çıkınca; bu makamın bir siyaset makamı olduğunu ortaya koymuştur. Seçilmiş olan ilk dört halifenin bile -ki bunlara seçilmiş olan halifeler diyoruz- bir üst aile zümresi içerisinde seçildiğini gözönüne alalım. Bunların üçünün de öldürüldüklerini ve Ali'nin öldürülmesiyle beraber Muaviye döneminin ise artık bu Hulefâ-ı Râşidin dönemini bile kapadığını görüyoruz.

Teşekkür ederim.

Başka soru sormak isteyen? Buyurun hanımefendi.

BİR DİNLEYİCİ — Ben hocam Mümtaz Soysal'a soruyorum :

1850 yılından zamanımıza kadar 150 hükümet, 33 içişleri bakanı değişmiştir. Bu arada 1924 Anayasası vardır, devrim Anayasası 1961 vardır, 1982 Anayasası vardır; bu anayasalar arasında büyük farklılıklar var mıdır?

Prof. Dr. MÜMTAZ SOYSAL — Hem vardır hem yoktur.

Şu anlamda vardır : Baktığımız zaman herbiri bir öncekinin tepkisi niteliğindedir. Gerçekten de, bütün devletlerin tarihinde anayasalar bir ölçüde böyledir. Bizde biraz daha fazla ölçüde öyledir. Anayasalar bir önceki dönemin tepkisi olarak ortaya çıkarlar; çünkü sona erişleri kendilerinin böyle bir tepki ile karşılaşmasını gerektirir biçimde olmuştur. 1924 Anayasası bir parti sultasına doğru giderken 1961'i doğurmuştur. 1961 Anayasası, bu tepkiye cevap olarak -Belki daha önce de söylendi- fazla kurumlar ve egemenliği dağıtan bir yapı oluşturmuştur. 1982 ise yürütmeye ağırlık veren bir yapı oluşturmuştur. Bakarsanız Türk tarihinde, bir sarkaç hareketi, bir rakkas hareketi gözükür. Otorite ile özgürlük arasında bocalayan bir hali vardır bizim toplumda. Bazen fazla otoriter bir dönem geçiririz; o otoriter dönem bir özgürlük özlemi yaratır. O özgürlük özlemi kendisine uygun bir anayasa yaratır. Fakat o anayasa tekrar bir otorite özlemi yaratır. Böylesine bir gelişim; meşrutiyetlerden beri devam eden bir sarkaç hareketi vardır. Bu anlamda bir devamlılık gözükmemeyebilir. Ama baktığımız zaman -onun için büyük boşluklar ya da zıtlıklar hem vardır hem yoktur diyorum- bu sarkaç hareketini incelediğiniz zaman, sürekli gelişen bir çizgide kendisini gösterir. O çizgi -arkadaşlarım belirttiler- bir otoriter ve yarı teokratik yarı otoriter bir devlet yapısından- yüzde yüz teokratik olduğu da söylenemez, örfî unsurları da var çünkü- yavaş yavaş gerçek anlamıyla bir halk egemenliğini oluşturmaya doğru bir çizgi; devamlı bir çizgi sezmemek de mümkündür. Hatta bu anlamda benim de şahsen çok eleştirdiğim 1982 Anayasası bile, meclise verdiği yer bakımından 1961 Anayasasından biraz daha ilerdedir o bakımdan. Onun daha iyi işlenmesini sağlayan ve sistem içinde yerini daha sağlamlaştıran yapısı itibariyle, bu çizgi içinde bir ileri noktayı teşkil eder.

Ama ona karşılık kusurları da çoktur. O kusurları bu çizgiye göre değerlendirmek gerekir. O bakımdan belki şöyle söylemek daha doğru olabilir : Bir devamlı çizgi vardır, fakat bu devamlı çizgi iyi çizilmiş bir denklem parabolü gibi çok yuvarlak gitmez; kırık çizgiler halinde yükselen bir çizgi vardır. Zıtlıklar bu uzun bütünlük içindeki zıtlıklardır. Sıçramalar öyle sıçramalardır. Dolayısıyla hem sarkaç hareketiyle hem doğru bir çizgi hareketini birleştiren

bir kırık çizgi ama, yükselen bir kırık çizgiden söz etmek sanıyorum daha doğru olur.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI — Efendim bugün, Fransa'nın 5 inci cumhuriyetini yaşadığını biliyoruz. Anayasası ise zannederseniz 16 ncı anayasa. Görülüyor ki toplumsal hayatta anayasaların değişmesi, toplumların olgunlaşması meselesi ile bağlantılı. Bu bakımdan 3 üncü, 5 inci anayasamızı yaşıyoruz diye düşünmek; bundan üzücü bir sonuç çıkarmaya çalışmak değil, tam tersine her değişikliğin bir olgunlaşma deneyi olduğunu ve geleceğe daima umutla bakmak durumunda olduğumuzu unutmamalıyız.

Başka soru sormak isteyen yoksa?...

Sayın hocamız bir cümle ekleyecekler, sonra size soru hakkı vereceğim.

Prof. Dr. YAŞAR GÜRBÜZ — Bu anayasalar konusunda çok büyük; özellikle gençlik arasında, halk içinde ilgi olduğunu görüyorum. İşte anayasamız 1961'de şöyle idi, 1924'te böyle idi, şimdiki şöyle oldu; acaba hangisi daha iyi? O mu bu mu daha iyi, şöyle mi yoksa böyle mi olsun?...

Bence önemli olan bu değildir; yani anayasalar gayet tabii önemlidir ama anayasalar kadar önemli olan şey, hepimizin üzerinde birleşeceğimiz Batılıların «consensus» dedikleri, bizim «oydaşlık» diye çevirdiğimiz konudur. Yani eğer hepimiz özgürlükçü, çoğulcu demokratik rejim üzerinde birleşiyorsak; özellikle çoğulculuğu kabul ediyorsak, içimize sindiriyorsak, anayasa öyle olmuş böyle olmuş hiç önemi yoktur.

1924 Anayasası ile Türkiye, 1946'da çok partili rejime girdi. Eğer çok partili rejime girdiği zaman, o anayasa ile o zamanın yöneticileri bu söylediğim kavramları; yani liberal demokrasinin ilkelerini içlerine sindirmiş olsalardı, o anayasa ile gayet güzel olarak çok partili rejim Türkiye'de uygulanabilir idi. Ne oldu, uygulanmadı. Ondan sonra 1961 Anayasasını yaptık. Kuvvetleri dağıttık, ortaya bildiğiniz durumlar çıktı. Bugün bu anayasayı yaptık.

Biraz önce sayın oturum başkanı da işaret ettiler; İngiltere anayasasız bir ülke. Birtakım yasalar var ama anayasa adında bir kitapçığı yok. Bölük pörçük anayasa alanlarını düzenleyen birtakım yasaları var. Adi yasalar; istedikleri gibi Mecliste çoğunluğu bulan onu değiştirebilir kolayca. Ama buna rağmen İngiltere, dünyada demokrasinin en iyi işlediği ülkelerden bir tanesi. O halde demek ki önemli olan bu ilkelere inanmamızdır, bunları savunmamızdır, bunlara dört elle bağlanmamızdır. Özellikle çoğulculuk ilkesi üzerinde

duruyorum. Eğer birbirimizin fikirlerine hürmet edersek; yani kendi fikrimizi en doğru, bunun dışındakileri vatana hıyanet gibi düşünmezsek, hoşgörülü olursak; düşünceleri düşünce platformunda tartışmasını bilirsek, özgürlüklere inanıyorsak ve özgürlükleri savunacaksak, çoğulculuğa inanıyorsak; o ülkede anayasa şöyle veya böyle olmuş hence önemi yoktur. Önemli olan bu konularda ülkelerde fikir birliğine varılabilesidir. İşte Batı'da gördüğümüz demokrasileri yaşıtanlar da bu düşünce birliğidir. Yoksa anayasalarının şöyle veya böyle olması değildir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI — Buyurun efendim :

BİR ÖĞRENCİ — Demokrasilerin temel niteliği düşünce özgürlüğüdür. Bizim demokrasimizde ise düşünce özgürlüğünde belirli kısıtlamalar görüyoruz .Hocam Mümtaz Soysal da belirtti; sınıfsal partiler, faşist parti ve dinsel partiler yok. Ama dünyanın demokrasi uygulanan bütün ülkelerinde bu partiler mevcut. Onları demokrasi ise, bizimki nedir, bizimki demokrasi ise eğer, onlarınki nedir?.

OTURUM BAŞKANI — Buyurun sayın hocam :

Prof. Dr. ORHAN ALDIKAÇTI — Teşekkür ederim arkadaşşıma.

Yalnız bir şey söylemek istiyorum genç arkadaşlarıma: Bazı deyimleri kullanırken ihtiyatlı olmanız lazım. Emin olmadığınız şeyleri söylemeyin.

Dünyanın bütün ülkelerinde Marksizm, Faşizm ve teokrasi rejimlerinin propagandası, yahut da bu amaçla siyasî partiler kurulur dersenez; doğru söylemiş olmazsınız. Çünkü biraz evvel arada da söyledim: Alman Anayasasında nazi partisi ve komünist partisi diktatörlük eğiliminde olan partilerin yasaklanmasına dair madde vardır. Ayrıca fert hak ve hürriyetlerini diğer hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmak için kullanılan kişiler için de Alman Anayasasının 18 inci maddesi cezalar öngörür; Anayasa Mahkemesi tarafından verilecek cezalar öngörür. Yani bir insan düşünce özgürlüğünden yararlanarak «Ben iktidara geldiğim zaman nazizm veya ırkçılığa dayanan bir diktatörlük kuracağım veya proleterya diktatörlüğünü kuracağım» dediği zaman, bu eyleme yürüdüğü zaman Alman Anayasasına göre cezalandırılır. Binaenaleyh, düşünce özgürlüğü sandığınız gibi her yerde sınırsız değildir. Her toplumun kendi ihtiyaçlarına göre sınırlanmıştır. Bizde de bu sınırlama 1961'den beri nazizmi, faşizmi ihtiva ederek; daha önce 1922'de Atatürk temmuz ayında büyük taarruzdan bir ay evvel komünizmi yasaklamıştı. Böyle devam etmektedir, Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre. Her toplum kendisi için tehlikeli gördüğü anda; demokrasisi için tehlikeli gördüğü anda

müdahale eder. Bütün bu fikirlerin serbest olduğu İngiltere'yi örnek alalım.

Dediğiniz gibi demokrasi rejimi: Orada bütün bu fikirler söylenebilir, propagandası da yapılabilir. Fakat İngiltere II. Dünya Harbine başlarken 3 Eylül 1939'da bir gecede 8 000 faşisti tutuklamıştır; kişi güvenliğine rağmen. Dünyaya kişi güvenliliği kavramını hediye eden ve ilk uygulamasını 1679'da kanunileştiren ve tüm demokrasilerin ondan kopya ettikleri bir ilkeyi askıya almıştır. «Çünkü ben faşistlerle savaşıyordum, faşistler bana zarar verebilir» demiş, yargılamadan kamplara koymuştur. Ne zamana kadar? Normandiya çıkartmasına kadar. Müttefik orduları Normandiya'ya çıkartma yapınca kadar tutmuş, sonra onları serbest bırakmıştır. Binaenaleyh, bu hürriyet sandığınız ölçüde geniş değildir. Düşünce hürriyeti vardır ama her toplum kendi ihtiyaçlarına göre bunu sınırlamıştır. Biz de kendi ihtiyaçlarımıza göre 1961'den beri anayasaya koyarak bunu yasaklamaya devam ediyoruz. 1982 Anayasası da sadece 1961 Anayasasının getirdiği yasaklamaları daha az tartışılabilir bir şekle sokmuştur. Yani 1961 Anayasasının getirdiği sistem içerisinde, «Efendim imkân vardı, imkân verebilir, biz bu propagandayı yapabiliriz» diyenlerin propagandalarını sınırlayacak şekilde 1982 Anayasasına hükümler getirdik. Yoksa yeni bir yasaklama getirilmemiştir.

Ama temenni ederim ki, bir gün Türkiye öyle hale gelir ki her türlü tartışmayı yapar ve demokrasi kendisini korumak için yasaklamalara başvurmaz. Çünkü eğer hakiki bir demokratsanız, hakiki bir düşünce özgürlüğüne inanıyorsanız, düşünce özgürlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen bir fikirle mücadele etmeniz lazım gelir. Yoksa bu fikir genişler de birgün bir seçimde iktidara gelir de, «Benim felsefem budur» derse ki, gayet namuslu ve dürüsttür, kendi kendisiyle tutarlıdır, «Benim fikrim budur» deyip diğer bütün partileri ortadan kaldırmaya kalkarsa, demokrasi rejimi ortadan kalkar.

Bilmem anlatabildim mi? Bu söylediklerini haklı çıkartmaz tabi, sadece izah ediyorum.

BİR ÖĞRENCİ — Fakat...

OTURUM BAŞKANI — Lütfen efendim, ikili tartışma yok.

Çok teşekkür ederim. Zamanımız çok ilerliyor. Bu bakımdan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerimiz öğleden sonra hareket edecekler. Sorular kısmını kapatıyorum.

DURMUŞ FIKRİ SAĞLAR (TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu; Bilim, Kültür ve Sanat Komitesi Başkanı) — Sayın Başkanım, değerli parlamenterler, sayın öğretim üyeleri, saygıdeğer konuklar,

TRT'nin ve basının değerli mensupları; Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 66. yıldönümü nedeniyle geçen yıl başlattığımız ve bundan sonra da her yıl gerçekleşmesini arzu ettiğimiz «Millî Egemenlik Haftası» çerçevesindeki kutlama faaliyetlerimiz, bugünkü panelle sona ermiş bulunmaktadır.

Kurtuluş Savaşımızda tarihî önemi büyük olan güzel İzmir'imizde bu anlamlı haftayı tamamlamış olmaktan dolayı büyük mutluluk duymaktayız. Atatürk, Türkiye Büyük Millet Meclisini kendisinin en büyük eseri olarak tanımlamıştı. Bu büyük eseri ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin arkasındaki esas düşünce olan «Millî Egemenlik» düşüncesini, yeni nesillere daha iyi anlatmak, millî egemenliğin demokrasinin vazgeçilmez bir unsuru olduğunu en geniş kitlelere en yoğun biçimde kavratılabilmek amacıyla hareket ederek, bu yıl yurdumuzun 5 ilinde düzenlediğimiz bir sempozyum ile 7 panelin çok yararlı olduğuna inanmaktayız.

23 Nisan 1920 tarihinde kurulan yeni Türk Devletinin ilk anayasasından bugünkü anayasasına kadar, değişmez maddesi «Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu» dur. Bir yönüyle milletin bağımsızlığını ve özgürlüğünü, diğer yönüyle yönetim yapısında millî iradenin bölünmeyen ve devredilmeyen tek güç olduğunu ortaya koyan millî egemenlik kavramı, Türk Milletinin en yüce karakterini yansıtmaktadır. İşte bu yüce karakterdir ki, Türk Milleti büyük insan Atatürk'ün önderliğinde «Ya bağımsızlık ya ölüm» diyerek boyunduruk altında yaşamaktansa ölmeyi tercih etmiş ve milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararının kurtaracağını sezmış; millî iradeden daha büyük hiçbir güç tanımadığını birinci Büyük Millet Meclisi ile tüm dünyaya ilan etmiştir. İşte bu ilanın yıldönümlerinde bir kere daha, sahip olduğumuz en büyük değer olan millî egemenliğe daha sıkı sarılmamız gerektiğini vurgulamak; bu fikrin gelişmesini, yaygınlaştırılmasını; çocuklarımıza ve gençlerimize benimsetilmesini sağlamak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu olarak başlattığımız çalışmalarını daha da ileriye götürmek arzusundayız. Bilimsel toplantılarda, siyaset bilimcileriyle siyaset uygulayıcılarının bir araya gelerek üretecekleri düşüncelerin yaşama geçirilmesi, Türk demokrasisinin yıkılmazlığının göstergesi olacaktır.

Bu duygular içinde paneli kapatırken, katılan tüm değerli öğretim üyelerine ve katkıları olan, emeği geçen herkese teşekkürü bir borç biliyorum. Gelecek yıllarda bu geleneği sürdüreceğimiz umuduyla hepinize saygılar sunarım.

Kapanış Saati : 12.30